

From: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>
Date: Thursday, April 30, 2026, 8:16 AM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: Bezwaarmaking tegen komst Reza Pahlavi

Attachments:

Misdaden Reza Pahlavi.docx

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@gmail.com>

Verzonden: woensdag 29 april 2026 20:20

Aan: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>

CC: Paul Rosenmöller <paul.rosenmoller@eerstekamer.nl>

Onderwerp: Bezwaarmaking tegen komst Reza Pahlavi

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e <5.1.2.e@gmail.com>. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte mevrouw Vos en Fractievoorzitters eerste kamer,

Wij richten ons tot u als vrouwen van Iraanse afkomst die hun leven in Nederland hebben opgebouwd. Velen van ons zijn geboren onder het bewind van de Sjah en bereikten de volwassenheid onder de Islamitische Republiek. Vrijwel alles wat onze generatie weet over de prijs die vrouwen betalen onder autoritair bestuur, ligt besloten in de ervaringen onder deze twee regimes.

Ons heeft bereikt dat er, naar aanleiding van de recente en onsuccesvolle bezoeken van Reza Pahlavi aan Stockholm, Rome en Berlijn, mogelijk stappen worden overwogen om hem door leden van de Tweede Kamer te ontvangen. Wij schrijven u met het verzoek om, alvorens op dergelijke verzoeken in te gaan, de juiste historische en politieke context zorgvuldig mee te wegen.

Iran onder de Sjah was geen land waarin vrouwen werkelijk vrij waren. Het was een land waarin de geheime politie, de SAVAK — door 5.1.2.e destijds secretaris-generaal van Amnesty International, in 1975 omschreven als verantwoordelijk voor “onvoorstelbare martelingen” — diepe angst zaaide onder dissidente vrouwen, journalisten, studenten en intellectuelen. Onafhankelijke vrouwenorganisaties werden ontbonden of onder staatscontrole geplaatst. De hervormingen die destijds van bovenaf werden ingevoerd, waren geen fundamentele vrijheden, maar privileges die door de monarchie werden verleend. Wat door een koning wordt gegeven, kan door een koning ook weer worden afgenomen. De geschiedenis heeft dat bevestigd.

Eerder deze maand werd Reza Pahlavi in Stockholm door 5.1.2.e parlementslid voor de Groene Partij, rechtstreeks gevraagd of hij afstand wilde nemen van het bewind van zijn vader. Hij weigerde daarop een duidelijk antwoord te geven. Nadien sprak hij publiekelijk met trots over de erfenis van zijn vader en diens aanspraken. Tevens verklaarde hij bereid te zijn Iran te besturen in samenwerking met delen van het huidige veiligheidsapparaat, waaronder de Islamitische Revolutionaire Garde (IRGC). Wij verzoeken de

Tweede Kamer zich af te vragen wat een dergelijke samenwerking zou betekenen voor Iraanse vrouwen, die al zevenenveertig jaar slachtoffer zijn van ditzelfde apparaat.

Het Iraanse volk heeft zelf reeds een helder oordeel geveld over dynastieke opvolging. In de straten van meer dan tweehonderd steden klinkt de leus die onze generatie leerde en die onze dochters vandaag herhalen: “Dood aan de onderdrukker, of het nu de Sjah is of de Leider.” Deze leus verwerpt beide vormen van tirannie. Het is geen slogan van ballingen, maar de stem van vrouwen wier namen vandaag op Iraanse overlijdensakten verschijnen.

De Duitse Bondsdag heeft vorige week geweigerd Reza Pahlavi te ontvangen. Een Duitse bondsminister verklaarde op nationale televisie dat hij “zeker niet het eerste aanspreekpunt” is. Wij verzoeken u met respect om, in de lange Nederlandse traditie van principiële inzet voor vrouwenrechten en democratische waarden, dezelfde zorgvuldigheid en afweging te betrachten.

De vrouwen van Iran hebben te lang geleden onder de ene dictatuur om nu een terugkeer naar een andere dynastieke dictatuur voorgesteld te krijgen.

In de meegestuurde bijlage staat een nadere toelichting.

Met hoogachting,

Mahshid Azimzadeh
Voorzitter, Internationale Stichting voor Iraanse Vrouwen

--

Internationale Stichting voor Iraanse Vrouwen

Internationale Stichting voor Iraanse Vrouwen

Email : iraansevrouwen@gmail.com

Twitter : [@Iran_FreeWomen](https://twitter.com/Iran_FreeWomen)

Reza Pahlavi verheerlijkt de misdaden van zijn vader en grootvader

Reza Pahlavi, de zoon van de voormalige Sjah — wiens dictatuur in de volksrevolutie van 1979 werd omvergeworpen — probeert zich al jaren te profileren als een democraat en een legitiem politiek alternatief. Gezien de misdaden die zowel zijn vader als zijn grootvader tegen het Iraanse volk hebben begaan, heeft hij echter consequent directe vragen over hun verleden ontweken, zonder deze misdaden ook maar één keer ondubbelzinnig te veroordelen.

Op 13 april 2026 sprak hij tijdens een persconferentie in Stockholm openlijk zijn trots uit over de staat van dienst van zijn vader en grootvader en verdedigde hij hun nalatenschap. Zijn uitspraken maakten duidelijk dat zijn langdurige pogingen om zichzelf te rebranden als democraat diepgaand misleidend waren.

Persconferentie Reza Pahlavi – 13 april 2026

Vraag: Heeft uw vader ooit iets gedaan waar u problemen mee had?

Reza Pahlavi: "Ik weet niet waarom u zo gefixeerd bent op iets dat decennia geleden is gebeurd... Ik ben hier niet gekomen om te praten over zaken van 50 jaar geleden..."

"Ja, ik draag deze achternaam en ik ben er in feite erg trots op; trots op mijn achtergrond en mijn erfgoed, en op deze generatie die mijn vader nooit met eigen ogen heeft gezien, maar die toch verliefd is geworden op hem en op wat hij voor Iran heeft gedaan, vooral in vergelijking met wat er nu met Iran is gebeurd; mensen die de handtekening van mijn vader op hun arm laten tatoeëren..."

"Iran was een land in de regio dat op veel gebieden een pionier was. Dit is een nalatenschap die ik met trots vertegenwoordig..."

"Het is niet mijn zorg wat er 50 jaar geleden is gebeurd. Wat telt is de mindset van het huidige Iran. De huidige mindset is dat we ons moeten concentreren op onze vrijheid; we hebben de lessen geleerd, we weten wat we willen vermijden en wat goed was, en we willen dat goede pad weer hervatten..."

Een dag eerder, op 12 april 2026, verklaarde Reza Pahlavi in een interview in het Zweedse staatstelevisieprogramma Agenda eveneens:

"...Wat betreft mijn familieachtergrond: ik ben trots op mijn erfgoed en ik steun hun daden. Wanneer hadden vrouwen in Iran het recht om te stemmen? Wanneer had Iran zulke vorderingen gemaakt in vergelijking met de huidige situatie? Miljoenen Iraniërs zijn de straat op gegaan en hebben de naam van mijn grootvader, de naam van mijn vader en mijn naam geroepen, terwijl ze scandeerden: 'Lang leve de Sjah!'"

Deze interviews ontdeken hem van het valse democratische imago dat hij in de loop der jaren probeerde op te bouwen. Ze maakten expliciet waar hij voor staat, welk soort nalatenschap hij omarmt en wat hij zelf bereid zou zijn voort te zetten mocht hij ooit aan de macht komen. Om te verduidelijken welk soort nalatenschap Reza Pahlavi verdedigt en waar hij trots op is, is het noodzakelijk om kort maar feitelijk de staat van dienst van Reza Shah en Mohammad Reza Shah in herinnering te roepen — een staat van dienst die wordt gekenmerkt door de onderdrukking van vrijheid, de plundering van publieke rijkdom, afhankelijkheid van buitenlandse mogendheden en de vernietiging van de onafhankelijke en democratische krachten in Iran.

Reza Khan of Reza Shah

- De Pahlavi-dictatuur heerste over Iran tussen 1925 en 1979. Deze werd gevestigd via een door de Britten geleide staatsgreep in 1921, na een periode van volksbewegingen die streefden naar een democratische rechtsstaat na de prille constitutionele hervormingsbeweging in Iran.
- De Pahlavi-dictatuur kende twee heersers voordat deze in 1979 door een volksrevolutie werd omvergeworpen: Reza Khan (1925-1941) en zijn zoon Mohammad Reza (1941-1979).
- Reza Khan, geboren in 1878 in de provincie Mazandaran, groeide in Teheran op als een ongeletterde jongeman met een ruw en gewelddadig karakter. Hij werd de lokale buurtbeul, leidde religieuze groepen bij rouwceremonies van de geestelijkheid en trad op als hun handhaver in lokale gemeenschappen.
- Op 14-jarige leeftijd sloot Reza Khan zich aan bij de verachte, door de Russen geleide Kozakkenbrigade, die door de Qajar-sjah was opgericht om de troon te beschermen.
- Enige tijd diende hij als bediende van de Nederlandse consul-generaal in Teheran. Later klom hij binnen de Kozakkenbrigade op tot sergeant, luitenant en kolonel, om uiteindelijk in januari 1921 de gunst van de Britse generaal ^{5.1.2.e} te winnen en de eerste en enige commandant van Iraanse afkomst van de Kozakkenbrigade te worden.
- Vanaf de eeuwwisseling tot aan zijn machtsovername was de Kozakkenbrigade instrumenteel in het brutaal neerslaan van de ontlukende constitutionele revolutie in Iran, het doden van vrijheidsliebende activisten en het smoren van de ambities van de diverse Iraanse bevolking die streefde naar gelijkheid.
- Tegen 1921, toen de Russische tsaar (de beschermheer van de Qajar-monarch) door de revolutie in Rusland werd afgezet en de Russische commandanten vertrokken, werden de Britten de dominante macht in het door de Eerste Wereldoorlog geteisterde Iran.
- Na de promotie van Reza Khan tot leider van de Kozakkenmacht op 14 januari 1921, gaf generaal Ironside hem de opdracht om in februari van dat year Teheran te bezetten. De staatsgreep van Reza Khan betekende het tragische einde van het jonge democratische experiment van Iran en luidde een periode in van brute

dictatuur en autoritarisme die voortduurde tot ver na de Pahlavi-dictators, tot in het huidige bewind van de mullahs.

- Reza Pahlavi (Reza Shah) was een man met een opvliegend karakter, getraind door Russische tsarists, die aan de macht kwam via een door de Britten geleide coup.
- Slechts twee jaar na zijn staatsgreep werd Reza Khan premier. In 1925 dwong hij het parlement om de Qajars af te zetten en hem tot Sjah van Iran te kronen.
- Hij onteigende meer dan 3 miljoen hectare aan landgoederen in Iran en verrijkte zichzelf en zijn familie door middel van geweld. Hij vermoordde journalisten en politici die kritiek hadden op zijn hardhandige en oppervlakkige hervormingspogingen. Zijn karikatuur van modernisering omvatte drastische maatregelen zoals het verplichte ontsluiten van traditionele Iraanse vrouwen en een verbod op het fotograferen van kamelen. Tegelijkertijd decimeerde hij stelselmatig de Iraanse intellectuelen en vrije denkers, en beperkte hij de ontwikkeling van de vrije markt via zijn vertrouwelingen onder grootgrondbezitters en rijke, aan hem schatplichtige families.
- In de jaren dertig werd Reza Shah een uitgesproken bewonderaar van Hitler en nodigde hij nazi-militaire adviseurs uit in Iran. Zijn persoonlijke bewondering voor Hitler leidde ertoe dat hij opschepte dat zijn carrièreverloop leek op dat van de Führer.
- Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Reza Shah zo vriendschappelijk gezind jegens de nazi's dat de Britten en de Sovjets hem dwongen af te treden en de macht over te dragen aan zijn zoon. Hij stierf in gedwongen ballingschap in Zuid-Afrika in 1944.

Een overzicht van de staat van dienst van Mohammad Reza Pahlavi

- Achtergrond: Mohammad Reza werd geboren in 1919 in Teheran als derde van elf kinderen. Hij besteeg de troon op 16 september 1941.
- Alliantie met reactionaire geestelijken: Mohammad Reza Shah vormde een bondgenootschap met reactionaire geestelijken die zijn terugkeer naar de macht in augustus 1953 steunden, na een staatsgreep tegen hun gemeenschappelijke vijand: de democratisch gekozen en populaire premier Dr. Mohammad Mossadeq.
- Bijgelovige visies: De Sjah schroomde niet om zijn reactionaire, bijgelovige en bizarre religieuze opvattingen te delen, zelfs met buitenlandse verslaggevers. (Interview met ^{5.1.2.e} oktober 1973).
- Systematische marteling door de SAVAK: Decennialang vermoordden en martelden de Sjah en zijn geheime politie, de SAVAK, op brute wijze politieke activisten en intellectuelen.
- Sociale ongelijkheid: Terwijl de elite baadde in luxe, was het overgrote deel van de bevolking wanhopig arm en ondervoed. In Quri-Chai, een sloppenwijk in Tabriz, was er slechts één school voor 100.000 kinderen.
- Vrouwonvriendelijke standpunten: De Sjah had uiterst reactionaire en beledigende opvattingen over vrouwen. In een interview met ^{5.1.2.e} (1977) zei hij: "Gemiddeld genomen, nee [zijn vrouwen niet gelijk aan mannen]. ... Waar heeft u ooit een topwetenschapper voortgebracht?"

- Afkeer van democratie: Net als de huidige mullahs was de Sjah fel tegen democratie. Hij bespote het concept: "Vrijheid van gedachte! Democratie, democratie! Maar wat betekenen deze woorden?" (1973).
- Eenpartijstelsel: In 1975 dwong de Sjah de vorming af van één enkele legale partij, de Rastakhiz-partij. Hij verklaarde dat iedereen die weigerde lid te worden, ofwel de gevangenis in moest, of het land moest verlaten.
- De val: De decennia van corruptie, onderdrukking en wanbeleid leidden tot enorme maatschappelijke woede. Hij vluchtte in januari 1979.

Kort verslag over de misstanden en repressieve praktijken van de SAVAK

De SAVAK, opgericht in 1957, fungeerde als het centrale instrument voor politieke controle onder Mohammad Reza Shah. Amnesty International beschreef in 1976 willekeurige arrestaties, langdurige detentie zonder contact (incommunicado), marteling en gebrekkige procesvoering als de voornaamste kenmerken.

Willekeurige detentie: De SAVAK kon direct arrestaties bevelen zonder rechterlijke controle. Gedetineerden werden maandenlang geïsoleerd gehouden zonder toegang tot een advocaat of habeas corpus.

Systematische marteling: Amnesty bevestigde dat marteling steevast plaatsvond tussen arrestatie en proces. Methodes waren onder meer zweepslagen, elektrische schokken, uittrekken van nagels, verbranding op hete platen en seksueel misbruik.

Voortdurende repressie na vrijlating: Vrijgelaten gevangenen bleven onder toezicht en werden maatschappelijk uitgesloten, waarbij toestemming van de SAVAK vaak nodig was voor werkgelegenheid.